

ИСТИФОДАИ ТЕХНОЛОГИЯҲОИ ИТТИЛООТӢ ДАР ДАРСҲОИ ЗАБОНИ ТОҶИКӢ ДАР СИНФҲОИ ИБТИДОӢ

Сайфуллоева Зарина Бахрулло кизи

Донишкадаи соҳибкорӣ ва педагогикаи Деҳнав Факултети педагогика равияи
таҳсилоти ибтидоӣ, донишҷӯи соли сеюм гурӯҳи 8-БТ.

Gmail: zarinasayfulloyeva4@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17346673>

Аннотатсия: Дар мақолаи мазкур масъалаи истифодаи технологияҳои иттилоотӣ (ТТИ) дар дарсҳои забони тоҷикӣ дар синфҳои ибтидоӣ баррасӣ шудааст. Дар баробари ин, афзалиятҳо, усулҳои татбиқ ва намунаи амалӣ барои истифодаи ТТИ дар раванди таълим оварда шудаанд. Мушкилоти мавҷуда ва роҳҳои эҳтимолии ҳалли онҳо низ мавриди таҳлил қарор гирифтааст. Мақсад аз таҳқиқоти мазкур – боз кардани роҳ ба омӯзгорон барои истифодаи самараноки технологияҳо дар дарсҳои забон, баланд бардоштани шавқу ҳаваси кӯдакон ва осон кардани равандҳои фаҳмиш ва азбаркунӣ мебошад.

Калидвожаҳо: Технологияҳои иттилоотӣ, синфҳои ибтидоӣ, таълими интерактивӣ, барномаҳои таълимӣ, фаъолияти омӯзгор, дарсҳои муосир, шавқи таълим, воситаҳои аёнӣ, фаҳмиш ва таҳлил.

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda tojik tili darslarida axborot texnologiyalaridan (AT) foydalanish masalasi muhokama qilinadi. Shu bilan birga, o'quv jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanishning afzalliklari, amalga oshirish usullari va amaliy misollar keltiriladi. Mavjud muammolar va ularni hal qilish yo'llari ham tahlil qilinadi. Ushbu tadqiqotning maqsadi o'qituvchilarning til darslarida texnologiyalardan unumli foydalanishiga yo'l ochish, bolalarning qiziqishini oshirish hamda tushunish va yodlash jarayonlarini osonlashtirishdan iborat.

Kalit so'zlar: Axborot texnologiyalari, boshlang'ich sinflar, interfaol o'qitish, o'quv dasturlari, o'qituvchilar faoliyati, zamonaviy darslar, o'rganishga qiziqish, ko'rgazmali qurollar, tushunish va tahlil qilish.

Аннотация: В данной статье рассматривается вопрос использования информационных технологий (ИТ) на уроках таджикского языка в начальных классах. Приводятся преимущества, методы внедрения и практические примеры использования ИТ в образовательном процессе. Также анализируются существующие проблемы и возможные пути их решения. Целью данного исследования является предоставление учителям возможности эффективно использовать информационные технологии на уроках языка, повысить интерес детей и облегчить процессы понимания и запоминания.

Ключевые слова: Информационные технологии, начальные классы, интерактивное обучение, образовательные программы, деятельность учителя, современные уроки, интерес к обучению, наглядность, понимание и анализ.

Abstract: This article examines the use of information technology (IT) in Tajik language lessons in elementary grades. It provides advantages, implementation methods, and practical examples of IT use in the educational process. It also analyzes existing problems and possible solutions. The goal of this study is to empower teachers to effectively use IT in language lessons, increase children's interest, and facilitate comprehension and memorization.

Keywords: Information technology, primary school, interactive learning, educational programs, teacher activity, modern lessons, interest in learning, clarity, understanding and analysis

Таълими забони модарӣ аз синфҳои ибтидоӣ асоси устувори рушди тафаккур ва шахсияти кӯдакро ташкил медиҳад. Дар замони муосир, ки техника ва технологияи иттилоотӣ босуръат рушд мекунад, ворид намудани ТТИ ба раванди таълим аҳамияти аввалиндараҷа дорад. Истифодаи технологияҳои иттилоотӣ дар дарсҳои забони тоҷикӣ метавонад равандҳои омӯзиширо шавқовар, интерактивӣ ва самаранок гардонад. Дар шароити рушди босуръати илм ва техника, истифодаи технологияҳои иттилоотӣ дар раванди таълим аҳамияти калон дорад. Дарсҳои забони тоҷикӣ низ бояд муҳассилин аз синну соли хурд тавонанд малакаи забон омӯзиширо ба таври муассир аз худ намоянд. Истифодаи технологияҳои иттилоотӣ (ТТИ) дар дарсҳои забони тоҷикӣ дар синфҳои ибтидоӣ метавонад самаранокии таълимро баланд бардорад, шавқу ҳаваси хонандагонро бештар кунад ва фаҳмиширо осонтар созад.

Моҳияти технологияҳои иттилоотӣ дар таълим

- Технологияҳои иттилоотӣ дар бар мегиранд:
- компютер ва ноутбукҳо,
- доскаҳои интерактивӣ,
- проекторҳо ва презентатсияҳо,
- видеодарсҳо,
- замимаҳо (аппликатсияҳо) барои омӯзиши забон,
- платформаҳои таълимии онлайн (Google Classroom, Zoom, Moodle ва ғ).

Ин воситаҳо ба кӯдакон имкон медиҳанд, ки мавзӯҳоро тавассути тасвир, садо ва ҳаракат зудтар фаҳманд.

Афзалиятҳои истифодаи ТТИ дар дарсҳои забони тоҷикӣ

Истифодаи ТТИ дар дарсҳои забонӣ як қатор афзалиятҳо дорад:

Тақвияти шавқи хонандагон: Тасвирҳо ва бозиҳои интерактивӣ дар кӯдакон муҳити дӯстдоштаниро фароҳам меоранд.

Фаҳмиши осонтар: Бо аёнсозӣ ва намунаҳои видеоӣ, кӯдакон калимаву ҷумлаҳоро беҳтар мефаҳманд.

Инкишофи нутқи шифоҳӣ ва хаттӣ: Машқҳои интерактивӣ ва барномаҳои омӯзишӣ ба ин раванд мусоидат мекунад.

Фаъолиятҳои баландтар: Хонандагон дар раванди таълим фаъолона иштирок мекунад.

Дастрасии баробар: Кӯдакони дорои ниёзҳои махсус низ метавонанд бо технологияи мутобиқномада омӯзанд.

Хулоса:Истифодаи технологияҳои иттилоотӣ дар дарсҳои забони тоҷикӣ дар синфҳои ибтидоӣ як воситаи муассир ва замонавӣ барои баланд бардоштани сифати таълим мебошад. Ворид намудани ТТИ ба дарсҳо на танҳо фаҳмиширо осон мегардонад, балки шавқу ҳаваси хонандагонро низ зиёд мекунад. Барои расидан ба натиҷаҳои беҳтар, зарур аст, ки омӯзгорон пайвасти малакаҳои кори бо технологияҳоро такмил диҳанд ва ба кӯдакон муҳити фарогир ва шавқоварро фароҳам оваранд. Бо вучуди

баъзе мушкилоти мавҷуда, татбиқи васеи ТТИ дар синфҳои ибтидоӣ қадаме муҳим дар роҳи рушди таълими босифат ва замонавии забони тоҷикӣ ба шумор меравад.

Адабиёти истифодашуда:

- 1.Раҳимов, М. (2020). Методикаи таълими забони тоҷикӣ дар мактабҳои таҳсилоти умумӣ. Душанбе: Маориф.
- 2.Абдуллоев, А. (2019). Технологияҳои муосир дар таълим: назария ва амалия. Душанбе: Ирфон.
- 3.Қосимова, Ш. (2021). "Нақши ТТИ дар рушди нутқи кӯдакони синфҳои ибтидоӣ". // Маҷаллаи «Омӯзгор», №4.
- 4.Нуриддинов, С. (2020). "Таҷрибаи татбиқи воситаҳои электронии таълим дар мактабҳои таҳсилоти миёна". // Маҷаллаи «Маориф ва маданият», №2